

Η Κύπρος γιορτάζει με περηφάνια κατά το 2012, την πεντηκοστή δεύτερη επέτειο της ανεξαρτησίας της. Το 1960, η Κύπρος κέρδισε την ανεξαρτησία της, αναγνωρίστηκε ως ανεξάρτητο, κυρίαρχο κράτος και εντάχθηκε στην κοινότητα των Εθνών ως Κυπριακή Δημοκρατία. Δυστυχώς από το 1974, λόγω της στρατιωτικής εισβολής και συνεχιζόμενης κατοχής μέρους του εδάφους της από την Τουρκία, η Κυπριακή Δημοκρατία παραμένει τραγικά και παράνομα διαιρεμένη δια της βίας των όπλων του κατακτητή.

Η επίσημη ανακήρυξη της Κυπριακής Δημοκρατίας έγινε στις 16 Αυγούστου 1960, αλλά αργότερα αποφασίστηκε να εορτάζεται ως Ημέρα της Κυπριακής Ανεξαρτησίας η 1η Οκτωβρίου.

Ο κυπριακός λαός κατέκτησε την ανεξαρτησία του έπειτα από σκληρούς, μακροχρόνιους, κοινωνικοπολιτικούς, αντιαποικιακούς αγώνες ενάντια στην αποικιοκρατική δύναμη, η οποία αρνιόταν πεισματικά να παραχωρήσει στον κυπριακό λαό το δικαίωμα στην αυτοδιάθεση. Κατά την περίοδο 1955-59, οι αντιαποικιακοί αγώνες πήραν και τη μορφή ένοπλου αγώνα, υπό την καθοδήγηση της ΕΟΚΑ.

Για εξυπηρέτηση των στρατηγικών της συμφερόντων η Μεγάλη Βρετανία εφάρμοσε τη γνωστή πολιτική του «διαίρει και βασίλευε», υποσκάπτοντας τις σχέσεις μεταξύ Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων και υποδαυλίζοντας συγκρούσεις μεταξύ τους. Στην παγίδα αυτή της διαιρετικής πολιτικής δυστυχώς έπεσαν ακραίοι, εθνικιστικοί κύκλοι και από τις δυο κοινότητες της Κύπρου.

Στο φόντο της διαιρετικής πολιτικής της Μεγάλης Βρετανίας αλλά και μέσα από τις αντιφάσεις του αντιαποικιακού αγώνα που οδηγήθηκε σε αδιέξοδα, επιβλήθηκε στο λαό μας η λύση της ανεξαρτησίας με ένα δοτό σύνταγμα, το οποίο ήταν δυσλειτουργικό και περιείχε τα σπέρματα της διαίρεσης.

Παρά τις αδυναμίες του δοτού συντάγματος και της ανεξαρτησίας υπό κηδεμονία, που παραχωρούσαν οι συμφωνίες Ζυρίχης- Λονδίνου, η ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας αποτελεί μια μεγάλη ιστορική κατάκτηση που δημιουργούσε βάσιμες προσδοκίες για τη διάνοιξη προοπτικών προόδου της Κύπρου και του λαού της.

Η τελετή της επίσημης εγκαθίδρυσης της Κυπριακής Δημοκρατίας στις 16 Αυγούστου 1960, στη Λευκωσία. Ο τελευταίος Βρετανός Κυβερνήτης Σερ Χιου Φουτ (κέντρο) μεταβιβάζει την εξουσία στον Πρόεδρο Μακάριο στην παρουσία του Αντιπροέδρου Δρα Κουτσιούκ

Η εγκαθίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας τερμάτισε την αποικιοκρατία και αποτέλεσε ένα στοιχειώδες πλαίσιο ελεύθερης διακυβέρνησης του κυπριακού λαού, μέσα στο οποίο οι δυο κοινότητες μπορούσαν να καλλιεργήσουν σχέσεις κατανόησης και συνεργασίας και να χαράξουν την κοινή τους πορεία προς το μέλλον.

Η υπό όρους ανεξαρτησία, έτσι όπως επιβλήθηκε εκβιαστικά και ερήμην της θέλησης του κυπριακού λαού, επισώρευσε από την αρχή μαύρα σύννεφα στον ορίζοντα του κυπριακού κράτους. Οι συνωμοσίες και οι σχεδιασμοί ξένων κέντρων εξουσίας σε βάρος της Κύπρου συνεχίστηκαν.

Το χειρότερο από όλα, όμως, ήταν το γεγονός ότι κύκλοι και στις δύο κοινότητες αισθάνονταν ότι η ανεξαρτησία δεν εκπλήρωνε τους πόθους και τα οράματά τους: την ένωση με την Ελλάδα για τους Ελληνοκύπριους, τη διχοτόμηση του νησιού για τους Τουρκοκύπριους. Οι κύκλοι αυτοί άρχισαν να δρουν διαλυτικά σε βάρος του κυπριακού κράτους με αποτέλεσμα η έλλειψη εμπιστοσύνης και η καχυποψία που αναπτύχθηκαν ανάμεσα στις δύο κοινότητες από τις πρώτες διακοινοτικές συγκρούσεις του 1958, να ενταθούν. Οι διακοινοτικές ταραχές του 1963-64 και του 1967 που ακολούθησαν, ήταν το προοίμιο της τραγωδίας του 1974 που έζησε η Κύπρος.

Με τις συγκρούσεις του 1963-64, η Τουρκία και η τουρκοκυπριακή ηγεσία επέβαλαν την αποχώρηση της τουρκοκυπριακής κοινότητας από την κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας και τη διοίκηση του κράτους, καθώς και τον εγκλεισμό μεγάλου αριθμού Τουρκοκυπρίων σε θύλακες. Αυτή η εξέλιξη αποτέλεσε τον πρώτο πληθυσμιακό διαχωρισμό του λαού μας.

Το εγκληματικό και προδοτικό πραξικόπημα ενάντια στον νόμιμο Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας, στις 15 Ιουλίου 1974, έδωσε το από πολλού αναζητούμενο πρόσχημα στην Τουρκία να εισβάλει στην Κύπρο για να υλοποιήσει τα διχοτομικά της σχέδια.

Η εισβολή της Τουρκίας στην Κύπρο, στις 20 Ιουλίου 1974, είναι αναμφισβήτητη η πιο μαύρη και τραγική σελίδα στην πολυτάραχη ιστορία της Κύπρου. Το πλήγμα ήταν βαρύ και ο ανθρώπινος πόνος απερίγραπτος: 37%, περίπου, του κυπριακού εδάφους καταλαμβάνεται από τα τουρκικά στρατεύματα, το ένα τρίτο περίπου του πληθυσμού εκδιώκεται από τα σπίτια και

Το Προεδρικό Μέγαρο

τις περιουσίες του και προσφυγοποιείται στον ίδιο τον τόπο του. Χιλιάδες οι νεκροί ενώ εκατοντάδες οικογένειες περιμένουν ακόμα τη διακρίβωση της τύχης αγαπημένων τους προσώπων που από τότε ελλείπουν.

Η οικονομική καταστροφή στο κατεχόμενο τμήμα, που ήταν και το πιο αναπτυγμένο στο νησί, ήταν ολοκληρωτική και ανάγκασε χιλιάδες εκτοπισμένους να ξαναρχίσουν τη ζωή τους από το μηδέν. Η Τουρκία μετέφερε από την Ανατολία περισσότερους από 160.000 Τούρκους εποίκους στο πλαίσιο ενός οργανωμένου σχεδίου δημογραφικής αλλαγής της Κύπρου και νόθευσης της θέλησης των Τουρκοκυπρίων, τους οποίους μεταχειρίζεται ως εργαλείο στα επεκτατικά της σχέδια.

Ωστόσο, παρά την τόσο μεγάλη, τραγική ανατροπή της πορείας του, ο κυπριακός λαός όχι μόνο κατόρθωσε να επιβιώσει αλλά κατάφερε να ανακάμψει, απενίζοντας το μέλλον με αυτοπεποίθηση και αισιοδοξία. Παρά την ασύλληπτη καταστροφή που επέφερε η τουρκική εισβολή και ημικατοχή, η Κυπριακή Δημοκρατία έχει να επιδείξει σημαντικά επιτεύγματα σε όλους τους τομείς. Χάρη στην εργατικότητα του, ο κυπριακός λαός κατάφερε να ανασυγκροτηθεί οικονομικά, πετυχαίνοντας ένα αξιοσημείωτο επίπεδο ανάπτυξης και ευημερίας. Στον πολιτικό τομέα πέτυχε να εμπεδώσει ένα δημοκρατικό, πλουραλιστικό σύστημα, που το χαρακτηρίζει ο δημοκρατικός διάλογος.

Όλα αυτά τα χρόνια μετά την ανεξαρτησία, η ύπαρξη της Κυπριακής Δημοκρατίας, ως ανεξάρτητου και κυρίαρχου κράτους, ήταν ο θώρακας και η ασπίδα για την επιβίωση του λαού μας. Από την αρχή της ανεξαρτησίας της η Κύπρος έγινε ισότιμο μέλος της διεθνούς κοινότητας, με κύρος πολλές φορές δυσανάλογα μεγάλο του μικρού της μεγέθους. Δραστήριο μέλος της Κοινοπολιτείας και του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, η Κύπρος δεν άργησε να πάρει τη φυσιολογική της θέση στο Συμβούλιο της Ευρώπης, υποδηλώνοντας την ευρωπαϊκή της ταυτότητα και προ-

σανατολισμό. Εξάλλου, η Κύπρος έγινε μέλος του Κινήματος των Αδεσμεύτων, διαδραματίζοντας ηγετικό ρόλο. Από εκεί άντλησε υποστήριξη και αλληλεγγύη. Η Κυπριακή Δημοκρατία, με την ένταξή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση από την 1η Μαΐου 2004, είναι ισότιμο μέλος της ευρωπαϊκής οικογένειας και από τον Ιούλιο μέχρι τον Δεκέμβριο του 2012 ασκεί την Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ.

Μέσα σ' αυτή τη δύσκολη πορεία, πρωταρχικός και αμετάθετος στόχος του κυπριακού λαού και των κυπριακών κυβερνήσεων παρέμεινε η επίτευξη μιας συμφωνημένης και συμβιβαστικής λύσης του Κυπριακού. Ένας έντιμος συμβιβασμός που να επιτρέπει σ' όλους τους πολίτες του νησιού, ανεξάρτητα από εθνοτική προέλευση, να επιβιώνουν στη γη των πατέρων τους, οικοδομώντας ένα ασφαλές και ειρηνικό μέλλον για τους ίδιους και τα παιδιά τους.

Η κυπριακή Κυβέρνηση έχει διακηρύξει σταθερά και σε όλους τους τόνους την αποφασιστικότητά της να προχωρήσει σε ένα λειτουργικό και βιώσιμο συμβιβασμό που θα αντιμετωπίζει

Η Βουλή των Αντιπροσώπων

τις βάσιμες ανησυχίες όλων των πολιτών του νησιού. Πλαίσιο αυτού του συμβιβασμού είναι η διζωνική, δικοινοτική ομοσπονδία με μια και μόνη κυριαρχία, μίαν ιθαγένεια και μια διεθνή προσωπικότητα, όπως περιγράφεται στις δυο συμφωνίες υψηλού επιπέδου του 1977 και 1979 και στα σχετικά ψηφίσματα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Η λύση πρέπει να στηρίζεται στις αρχές του διεθνούς και ευρωπαϊκού δικαίου.

Ο συμβιβασμός αυτός για να είναι βιώσιμος θα πρέπει να απαλλάσσει την Κύπρο από την κατοχή, να τερματίζει τον εποικισμό, να επανενώνει το κράτος, το λαό, τους θεσμούς και την οικονομία, να αποκαθιστά και να κατοχυρώνει τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις βασικές ελευθερίες όλων των Κυπρίων, στο πλαίσιο μιας πραγματικής ομοσπονδίας, με πολιτική ισότητα, όπως προνοείται από τα σχετικά ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών.

Καθώς γιορτάζουμε μία ακόμα επέτειο της Κυπριακής Ανεξαρτησίας, η διαδικασία για την επίλυση του κυπριακού προβλήματος, η οποία άρχισε το 2008, συνεχίζεται υπό την αιγίδα του ΟΗΕ. Στόχος είναι η επίτευξη δίκαιης, υπό τις περιστάσεις, βιώσιμης και λειτουργικής λύσης. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Δημήτρης Χριστόφιας, με αποφασιστικότητα και ευελιξία και πάντοτε συνεπής σε αρχές, θα συνεχίσει να εργάζεται για την επίτευξη λύσης που να είναι προς όφελος των συμφερόντων του λαού μας, Ελληνοκυπρίων, Τουρκοκυπρίων, Μαρωνιτών, Αρμενίων και Λατίνων.

Η ελληνοκυπριακή κοινότητα έχει σταθερά προταγμένο το χέρι της συμφιλίωσης και συνεργασίας προς την τουρκοκυπριακή κοινότητα, για την οικοδόμηση ενός ειρηνικού και ευτυχισμένου μέλλοντος. Διδασκόμενη από την ιστορία και αφήνοντας πίσω της λάθη και τραυματικές εμπειρίες του παρελθόντος, είναι έτοιμη να βαδίσει μαζί με τους Τουρκοκύπριους τη λεωφόρο της επανένωσης, της ειρήνης και της ευημερίας.

Ο Πρόεδρος της Κύπρου στη Σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις Βρυξέλλες, 2012

Πετύχαμε την ανεξαρτησία μας και την απαλλαγή από τον αποικιακό ζυγό με αγώνες και θυσίες του κυπριακού λαού που κράτησαν δεκαετίες. Οι ήρωες του αγώνα αυτού προσέφεραν τη ζωή τους θυσία για να στεριώσει η ελευθερία και η δημοκρατία στην αγαπημένη μας πατρίδα.

... δίνουμε την υπόσχεση πως θα συνεχίσουμε με σταθερότητα και συνέπεια τον αγώνα τον καλό για απαλλαγή από την κατοχή και τον εποικισμό, για την κατίσχυση της ελευθερίας, της δημοκρατίας, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των βασικών ελευθεριών.

Η ανεξάρτητη Κυπριακή Δημοκρατία είναι κοινή μας κατάκτηση, είναι το κοινό μας σπίτι. Από το πόσο συνειδητοποιούμε αυτή την πραγματικότητα θα εξαρτηθεί η επιβίωση των Τουρκοκυπρίων και των Ελληνοκυπρίων στην κοινή μας πατρίδα. Θα εξαρτηθεί η αποτίναξη της κατοχής, ο τερματισμός του συνεχιζόμενου εποικισμού και της διχοτόμησης. Θα εξαρτηθεί η διατήρηση της ξεχωριστής μας ταυτότητας ως Ελληνοκυπρίων και ως Τουρκοκυπρίων, αλλά και η διατήρηση της κοινής μας ταυτότητας ως κυπριακός λαός. Πρέπει, επιτέλους, ως ένας λαός, Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι να διαφυλάξουμε το κοινό μας μέλλον.

Η λύση του Κυπριακού θα σημάνει τη σωτηρία της Κύπρου από την οριστική διχοτόμηση, από την απώλεια της μισής μας πατρίδας. Η λύση του Κυπριακού θα σημάνει τη δικαίωση της θυσίας όσων έδωσαν τη ζωή τους για τη δημοκρατία και την ελευθερία σε αυτόν τον τόπο, τη δικαίωση των μαυροφορεμένων μανάδων. Η λύση του Κυπριακού σημαίνει για το λαό μας συνθήκες ασφάλειας χωρίς κατοχικά στρατεύματα. Σημαίνει διάσωση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς στη γη των προγόνων μας. Σημαίνει ανάπτυξη και ευημερία. Ένα καλύτερο μέλλον για εμάς και τα παιδιά μας.

Ας εργαστούμε όλοι μαζί, ενωμένοι, για μια Κύπρο λεύτερη, επανενωμένη, νησί της ειρήνης, της χαράς και της ευημερίας για το λαό της, για να γίνει η Κύπρος γέφυρα ειρήνης, συναπαντήματος και συνεργασίας για την Ευρώπη, τη Μεσόγειο, τη Μέση Ανατολή, την Αφρική και την Ασία.

Πρόεδρος Δημήτρης Χριστόφιας
Αποσπάσματα από την ομιλία του για την 50ή Επέτειο
της Ανεξαρτησίας της Κύπρου, 1η Οκτωβρίου 2010

1960-2012

52 ΧΡΟΝΙΑ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

1η Οκτωβρίου
Ημέρα Κυπριακής Ανεξαρτησίας

Γ.Τ.Π. 304/2012 – 10.000
Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών, Κυπριακή Δημοκρατία
www.moi.gov.cy/pio

Εκτύπωση: R.P.M. Lithographica Ltd

Τυπώθηκε σε ανακυκλώσιμο χαρτί